

Örvendős dolog, hogy egy „egyszerű” párttag veszi a bátorságot, s megvédi az Antall-kormányt. Az alábbiakban egy ilyen cikket olvashatnak a politika iránt érdeklődők; mi magunk is nagy meglepetéssel és örömmel üdvözlöttük azt a tényt, hogy a kormányt bíráló cikkek mellett végre egy olyat is közölhetünk, amely (sajátos logikával) védeni próbálja a sok szempontból kényszerhelyzetben lévő, ám más — szintén sok — szempontból viszont saját ügyetlensége folytán rosszul vezénylő kormányt. Sokak szerint ellenzékinek lenni mindig népszerűbb, kormánypártinak mutatkozni pedig kifizetődőbb — többnyire. Itt azonban szó sincs „kifizetődésről”, csupán arról, hogy megnyilvánult végre egy azon személyek közül, akik (keresztény nemzeti módon) megértik a kormány — kényszerhelyzetből fakadó — intézkedéseit.

Nemrégiben közzétük a Magyar Szocialista Párt 13+1 pontját. A Szabad Demokraták Szövetségének egyik éber tagja — aki a Délmagyarországot is kellő éberséggel forgatja — az alábbiakban próbálja igazolni meggyőződését, mely szerint az MSZP-e totóban sok mindent átvét az SZDSZ-től. (Ami önmagában még nem bűn, legföljebb etikátlan, persze csak akkor, ha való igaz. Igaz-e, avagy sem, a két cikk olvasói eldönthetik.)

MDF

Merre dől a torony?

A gazdasági mutatók nem javultak, sőt, több területen romlottak. Hatalmas vita van az oktatás terén. Megválasztása óta a kormányzó párt, több miniszter, sőt, az egész kormány, és különösen az elnök, rohamosan veszített népszerűségéből. Több előterjesztést az ellenzék le-szavazott. A dolgozók elégedetlenek, sztrájkok fenyegetnek. A külföld bizalmatlan az ország iránt. A nép sokallja a katonai kiadásokat. A rendőrség tehetetlen a bűnözőkkel szemben. Adóterhek hovatovább jehetetlenül teszik a normális gazdálkodást. Az infláció és a munkanélküliség megfékezhetetlennek látszik. A kisebbségek hátrányos helyzetben vannak.

Ilyeneket olvastam 10-20-30 évvel ezelőtt a Népszabadságban az amerikai belpolitikai helyzetéről. Abban tehát már utolértük Amerikát, hogy most ugyanilyenekéi olvashatunk a mai Magyarországról. S feltételezem, hogy az akkori közlések az amerikaiak többségének a véleményét tükrözték! A folytatást tudjuk. A „bíráló” országok nagy részének rendszere megbukott, s népeik fellendülést csak a korábban kilátástalannak beállított rendszertől remélhetnek.

A jelenlegi magyar kormány, mivel rendszerváltás közben kell egy leromlott gazdaságot helyrehozni (egy nagyhatalom olajcsapellárási és „megsem vonulunk ki” fenyegetései közepe), feltehetően nehezebb helyzetben van, mint a bármikor amerikai. S belső támogatás gyanánt — a nehéz koalíciós tárgyalások után — megkapta, hogy „nem látjuk a kormány működésének semmi eredménye a gazdaságban”. S azóta minden irányból fokozódik az ösztűz. Miközben a Nyugat-Európa-hoz való fölzárkózást követelik (azonnal), az ott szokásos legelemibb 100 napos türelmi időt véletlenül sem kívánják betartani.

Hogy a kormányt, és az abban döntő tényezőként szereplő pártot a többiek támadják, az természetes jelenség. Sőt, tovább megyek, lehet, hogy a bírálókat jó része jogos! De ha egymással ellentétes vádak jönnek, akkor feltételezhető, hogy mégis csak az a helyes, ami „középen van”. Ha egy toronyra felnézünk, és balról nézve úgy látjuk, hogy jobbra dől, jobbról nézve pedig balra dőlni látszik, akkor valószínűleg a torony egyenes! S ezt a toronyt most egyszerre vádolják azal, hogy jobbra-balra-előre-hátra dől, el akar súlylenni és nagyot akar ugrani. Lássuk, melyek ezek a vádak?

A kormány — halogatja a döntéseket, kapkod, nincs koncepciója, saját elképzeléseit diktatórikus módon akarja a társadalomra erőltetni.

Kelemen Gábor

Vállalkozók Pártja

Szerencsétlen időpont

A néppel szembeni felelőtlenségnek tartja a Vállalkozók Pártja a júliusi közválasztást. Az időpont szerencsétlen, részben a nyári szabadságok miatt, főként pedig azért, mert elvonja a figyelmet a választásokról.

Tekintettel arra, hogy a Vállalkozók Pártja ezt az időpontot megváltoztatni már nem tudja, arra kéri a választópolgárokat, hogy támogassák a pártot, és minden állampolgárt: menjen el szavazni!

SZDSZ

Lebontottuk a pártállamot, most lebontjuk a városállamot!

E cikk megírásában három dolog motivált. Egyrészt, a városi MSZP felkérésére született: mondjunk (már-mint mi, városiakok) véleményt a múlt pénteken a DM-ben közzétett programjából. Másrészt, irritált az, hogy kisajátították (éppen ők) az SZDSZ jól ismert szlogenjét: „Szabad polgárokat — szabad hazában.” Harmadrészt, hangot kívánok adni a kételkedésnek: talán mégsem minden párt akar egyet (még ha az összemosó szándék ezáltal nyilvánvaló is)...

1. Szeged a megyétől eddig is független volt (megyei jogú város), a valósághoz hozzátartozik — ezzel tartozunk az igazságnak —, hogy jobbára a megye (értsd: a megye többi települése, az elosztás révén) függött tőle.

2. Minden(?) helyi ügyben szerény véleményem szerint, képtelen lesz dönteni akármely polgári köztestület, még ha önszerveződő is.

3. A közvetlen polgármester-választás és a helyi népszavazás dolgaiban a Parlament (egyébként gyanúm szerint nyitott) kapuján kell döngölni...

Ugyanez vonatkozik a 6., 7., 9., 10. program(?)-pontokra is, tehát a követelések: lakóterületi képviselő-testület, városi rendőrség, pénzügyorség, bírák, városi ügyész, önkormányzati tulajdonú közművek és közszolgáltatások, valamint adómegosztás. -kivetés, -mérés, -elengedési jog ügyében a törvénytervezetek alapján várhatóan teljesülnek — a deklarált követelésektől függetlenül. Ha az MSZP ezt veszélyeztetve látja, úgy a törvényhozásban elegendő a garast letenni...

4. Az igényelt közigazgatási intézmény — képviselő-testület által választott felelős „tanácsok” ellenőrzik a hivatali szakapparátust — évek óta él, csak más szóhasználat (képviselet-testület = tanács-testület, „tanácsok” = szakbizottságok); továbbélésére mód van, ehhez nem kell aláírást gyűjteni...

5. Apró nüansz, hogy nem hatalmi szóval csatolták hozzá Szegedhez a közeli községeket, hanem a kialakított politikai-közigazgatási szabályozók tették ebben őket is érdekeltté (ha „városi” a lakosság, a fejkvóta is nagyobb). Az önkormányzati (s nem helyhatósági) választások előtt nem feltétlen szükséges helyi népszavazást tartani az egyébként valóban aktuális elszakadás-kérdésben. Csupán technikai kérdésre szűkítve (ebben közjogászok nyilván megerősítenek); egyszerűre feltehető a kérdés az érintett választópolgároknak, hogy vajon, szegedi polgármesterjelöltre, vagy helyi polgármesterjelöltre szavaznak; ezzel a dolog eldönthető. Ehhez persze az kell, hogy legyen(ek) ilyen jelölt(ek).

8. „Vissza a város tulajdonait, ingatlanjait, földjeit, ha azon önálló kormányzat nem alakul.” Ez programnak kevésnek tűnik (mit kezd velük — és jelenlegi kezelőivel — a város?), de így legalább nem jelent elkötelezettséget.

11. „Városi bankot, befektetési és fejlesztési intézetet, biztosítótársaságot, nyugdíjpénztárt!” Ezek jó dolgok, nem vitás; ha követelésnek vesszük, aligha ezen múlik megalakulásuk. Ha viszont programnak vesszük, értsük úgy, hogy az MSZP (...) bankot befektetési és ... stb.-t kíván alapítani?

12. A legnagyobb adófizetőkből gazdasági szaktanácsadó testület felállítását önmagában nem rossz (ezután nyilván versengeni fognak, ki fizet be több adót...); de azért egy gonoszokdó hátsó gondolat előbújik: ezek (a vagyonátmentők) így akarnak bekerülni?...

13. „Tiszta, egészséges környezetet, egészséges városban, egészséges polgárokat!” E populáris program(?) kifejtéséhez nyilván van néhány aduuk a szocialistáknak, amit nem szívesen játszanak ki, úgyhogy ehhez majd akkor fűzök véleményt.

+ 1. Álszent módon, kissé későn szúrnak szemet a szegedi szocialistáknak a különféle vagyonátmentések; elfeledve, hogy elsősorban politikai és gazdasági pozíció (...) ezeknek előfeltétele; elfeledve, hogy e kérdésben a „visszacsinálás” csak törvény útján lehetséges; ugyanakkor tudva, hogy ilyen kétes hatáskörű döntés aligha születik. Egyébként a tanácsi bérlások adásvétele — tudomásom szerint — kizárólag a bérlőkön múlik; ennek gyorsítása legfeljebb kótyavetyével képzelhető el, s ez némileg ellentmond az önkormányzati vagyon növekedése igényének.

Nagy Imre László

A szövetkezetet eladni nem kell...

Üzlet vagy morál?

Forráskút tanyavilágában a majsai út melletti vegyesbolt szépen kicsinosították, s felújítva a napokban újra kinyitották. A tanyai boltokról azt hallottam eddig, hogy kicsi a forgalom, állami és szövetkezeti cégnek tömény veszteség, nyűg. Ha akad maszek vállalkozó, csinálja az neki kisebb a rezsiköltsége, kijöhet vele. Itt azonban nem változott a cégtábla, továbbra is az Üllési Afészé az üzlet.

Amint beléptem, Szűcs Ferencné épp négyliteres öblítőt, sampont vett át egy kereskedő gémká üzletkötőjétől. A kínált játékdömperekből nem kért, az maradt a Ladában.

— Csak két hónapig volt zárva a bolt, s addig is a lakásomon megvehették a környékbeli a legszükségesebbeket. Tizenkét éve vagyok itt, megvannak a törzsvevőim.

— Ott a kenyerek közt cédulákat látok, rajta nevek. Ez mire jó?

— Biztos jusson nekik, ha munka után betérnek. Előre megrendeltek. Egyébként már mirelitt termékeket, jégkrémet is árulok. Most több a hely, bővíteni lehet a cikklisát. Vége az áldatlan állapotnak, amikor ha ketten bejöttek, háromnak ki kellett menni. Ugyanis az épület nagyobb része lakóépület volt, s ezt most megvette az afész, s az egész boltot és raktárt csinálták.

Manapság nem filléres dolog az építkezés, itt is a vétel és a felújítás kétmillió forintba került. Megtérülhet ez egyáltalán? Ezt a kérdést manapság lehetetlen megkerülni. Patik Imre afész-elnöktől és Balogi Sándor főosztályvezetőtől megtudtam, az évi ötmilliósi forgalom 1 százalék körüli nyereségátvitelével aligha. Bármily hihetetlen, ez szövetkezetpolitika. Egyébként félmillió forint támogatást vettek igénybe, a többi a saját erő. A működési területüket jelentő öt községben a 13 élelmiszerboltból öt tanyai, s ezeket mindenképp meg kívánják tartani. Ha a jövőben akad vállalkozó, szívesen átadják bármelyiket, de addig erkölcsi kötelességnek tartják saját tagjaik ellátását. Nem akartak hónapokig nyűgölni az építkezéssel, olyan kivitelezőt találtak Ördög Dezső kisiparos személyében, aki kötbér terhe mellett hét hétre vállalta a munkát. Napi tízezer forintja bánta volna, ha késik. Három nappal hamarabb elkészült, így ő kapott harmincezeret. S mellé még egy megbízást.

A 12 éve épült üllési ABC-t kicserélték a falu, s a lapostetőt is fel kellett volna újítani. Az iparos e hónapban kezdte a 10 milliósi munkát, s szeptember végére, az előzményeket ismer-

ve, el is készül a megduplázódó alapterületű épülettel. A kötbérről szóló szokatlan történet mellett egy másik is szóba került. Az ABC szombat délelőtt bezárt, s hétfőn a volt vendéglőbe átköltözve, újra kinyitott.

Az afész mozgékonyaságát jelzi, hogy az idén a nagykereskedelmi tevékenységet is meghonosították. Édességeket, s a neves Henkel cég mosószereit szállítják a környékbeli településekre. Egészen kis tételekben is.

A kereskedelemről úgy esik szó mostanában, hogy ez a privatizáció első lépése. Kíváncsi voltam, Üllésen mit érzekelnék ebből?

— A fogyasztási szövetkezeti modell mai formájában idejétmúlt. A jövőre vonatkozó elképzelések még kiforratlanok. Az biztos, a tagi kötődést erősíteni kell, a vagyonfelosztás is szóba jöhet. Ekkor már nem a tevékenység, hanem a nyereségség fog számítani inkább. Meggyőződésem, a tanyai boltokat akkor is fenn kell tartani. A szövetkezet sohasem lehet százalékban csak üzlet. Ha lesz pályázó, a létesítményekre, semmi akadálya, hogy bérbe adjuk őket.

— Ezek szerint a privatizáció csak bérbeadást jelent?

— A négyezer tagra 80 milliósi szövetkezeti vagyon jut. Eladjuk? Hova tegyük a pénzt? Ha mindent eladnánk, megszűnne a szövetkezet. Minden a saját tulajdonunk, nincs kinek visszadni, s nem is állami.

— Az önkormányzat változásával az önközséges szisztéma fenntartható?

— Vagyonkezelésre, áru-beszerzésre, s egyéb szükséges tevékenységre kell a létszámában megfogvatkozó központ. Az valószínűen nem fog menni, hogy az egyik községben keletkező hasznót a másik községben fordítsuk fejlesztésre. Az elmúlt 10 évben 60 millió forintot fordítottunk az el-látási különbségek lefaragására. A községben belüli ön-álló fejlesztésről ezután a helyi intézőbizottság fog dönteni. (Képünkön — Lázár Mihály felvétele — a bolt, melyen a mester 30 ezret „nyert”.)

Tóth Szeles István

